

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

13. funkční období

30

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb.,
o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon),
ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Lhůta pro projednání Senátem
uplyne 3. února 2021

(Navazuje na sněmovní tisk č. 531
z 8. volebního období PS PČR)

2021

ZÁKON

ze dne2020,

kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna horního zákona

Čl. I

Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění zákona č. 541/1991 Sb., zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 168/1993 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 366/2000 Sb., zákona č. 315/2001 Sb., zákona č. 61/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 150/2003 Sb., zákona č. 3/2005 Sb., zákona č. 386/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 313/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 157/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 85/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 498/2012 Sb., zákona č. 257/2013 Sb., zákona č. 89/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb. a zákona č. 403/2020 Sb., se mění takto:

1. V části čtvrté se za nadpis části vkládá nový § 14d, který včetně nadpisu zní:

„§ 14d

Surovinová politika

(1) Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (dále jen „surovinová politika“) je strategickým dokumentem vyjadřujícím cíle státu při využití a ochraně nerostného bohatství a ostatních nerostných zdrojů. Surovinová politika je přijímána nejvýše na období 25 let.

(2) Surovinová politika je podkladem pro výkon státní správy v oblastech průzkumu ložisek nerostných surovin, ochrany nerostného bohatství a stanovení dobývacích prostorů a jedním z podkladů pro politiku územního rozvoje a územně plánovací dokumentaci.

(3) Surovinovou politiku schvaluje na návrh ministra průmyslu a obchodu vláda. Vláda předkládá pro informaci surovinovou politiku Poslanecké sněmovně a Senátu.

(4) Naplňování surovinové politiky vyhodnocuje Ministerstvo průmyslu a obchodu nejméně jednou za 5 let a o vyhodnocení informuje vládu.“

2. V § 16 se odstavec 4 zrušuje.
3. V § 25 se odstavec 4 zrušuje.
4. § 29 včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 29 a 30 zní:

„§ 29

Evidence

(1) V základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí se jako účelové územní prvky²⁹⁾ vedou chráněná ložisková území. O chráněném ložiskovém území se vedou

- a) identifikační údaje, kterými jsou kód, název a identifikační číslo chráněného ložiskového území, pod kterým je veden v evidenci chráněných ložiskových území,
- b) lokalizační údaje, kterými jsou hranice chráněného ložiskového území³⁰⁾,
- c) údaje o vazbách na ostatní územní prvky,
- d) další údaje, kterými jsou
 1. plocha chráněného ložiskového území,
 2. nerosty ložiska,
 3. datum nabytí právní moci rozhodnutí o stanovení chráněného ložiskového území a o jeho změně.

Editorem údajů je Ministerstvo životního prostředí.

(2) V základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí se dále vedou jako účelové územní prvky²⁹⁾ dobývací prostory. O dobývacím prostoru se vedou

- a) identifikační údaje, kterými jsou kód, název a číslo dobývacího prostoru, pod kterým je veden v souhrnné evidenci dobývacích prostorů,
- b) lokalizační údaje, kterými jsou hranice dobývacího prostoru (§ 26 odst. 1),
- c) údaje o vazbách na ostatní územní prvky,
- d) další údaje, kterými jsou
 1. plocha dobývacího prostoru na povrchu,
 2. nerosty ložiska,
 3. datum nabytí právní moci rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru a o jeho změně.

Editorem údajů je Český báňský úřad.

(3) Registr územní identifikace, adres a nemovitostí zprostředkovává z agendového informačního systému Českého báňského úřadu údaje o držitelích dobývacího prostoru pro účely plnění povinností podle § 62 odst. 1 věty první zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Ministerstvo životního prostředí vede

- a) evidenci osvědčení o výhradním ložisku,
- b) evidenci chráněných ložiskových území,
- c) souhrnnou evidenci zásob výhradních ložisek,
- d) bilanci zásob nerostných surovin.

Ministerstvo životního prostředí může vedením těchto evidencí a bilance pověřit jím zřízenou státní příspěvkovou organizací.

(5) Český báňský úřad vede souhrnnou evidenci dobývacích prostorů a jejich změn. Obvodní báňský úřad vede pro obvod své působnosti evidenci dobývacích prostorů a jejich změn.

(6) Způsob, náležitosti a formu vedení evidence zásob výhradních ložisek upraví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

²⁹⁾ § 31 odst. 2 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.

³⁰⁾ § 3 odst. 3 vyhlášky č. 364/1992 Sb., o chráněných ložiskových územích.“.

5. V § 29a odstavec 1 zní:

„(1) Pro účely evidence báňsko-technických a provozních údajů (dále jen „báňsko-technická evidence“) se zjišťují identifikační údaje ložisek nerostů a dále údaje o

- a) počtu zaměstnanců a jiných osob zabezpečujících dobývání nerostů a činnosti s tím spojené,
- b) objemu zásob ložisek vyhrazených i nevyhrazených nerostů,
- c) objemu skrývky,
- d) výši těžby,
- e) nákladech na těžbu,
- f) průměrné tržní ceně za jednotku množství stanovenou nařízením vlády upravujícím sazby úhrady z vydobytých nerostů, a to za jednotlivé druhy vydobytých nerostů, které jsou předmětem úhrady,
- g) rozsahu ploch dotčených dobýváním nerostů,
- h) ražbě důlních děl,
- i) délce udržovaných důlních děl,
- j) spotřebě výbušnin,
- k) sanaci a rekultivaci pozemků dotčených těžbou (§ 31 odst. 5),
- l) tvorbě a čerpání finančních rezerv na sanaci a rekultivaci a na důlní škody.“.

6. V § 29a odstavec 6 zní:

„(6) Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytuje údaje vedené v báňsko-technické evidenci orgánům veřejné moci na jejich žádost a v rozsahu potřebném k výkonu jejich působnosti. Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytne každoročně údaje vedené v báňsko-technické evidenci Českému báňskému úřadu v celém rozsahu, a to do 31. března kalendářního roku následujícího po roce, kterého se uvedené údaje týkají.“.

7. V § 31 odstavce 5 a 6 včetně poznámky pod čarou č. 14a znějí:

„(5) Organizace je povinna zajistit sanaci a rekultivaci všech pozemků dotčených těžbou. Sanací se pro účely tohoto zákona rozumí uvedení území dotčeného vlivy hornické činnosti do stabilního a bezpečného stavu, který umožní provedení rekultivací podle jiného právního

předpisu^{14a)}; součástí sanace je technická likvidace dolu nebo lomu. Sanace pozemků uvolněných v průběhu dobývání se provádí podle plánu otvírky, přípravy a dobývání.

(6) Technickou likvidací dolu nebo lomu se pro účely tohoto zákona rozumí uvedení důlních děl vzniklých při hornické činnosti do stavu, který nebude vytvářet bezpečnostní riziko ani riziko vzniku ekologické škody nebo havárie. Do technické likvidace dolu nebo lomu patří i stavby a podpovrchové objekty, jejichž odstranění je nezbytné pro provedení sanace a rekultivace, nebo jsou součástí hlavních důlních děl.

^{14a)} Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.“.

Poznámka pod čarou č. 14b se zrušuje.

8. V § 32 odst. 2 se slova „§ 31 odst. 6 a“ zrušují.

9. V § 33j se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) V případě jednotlivého druhu vydobytého nerostu, jehož hodnota se odvíjí od obsahu užitkové složky nebo její kvality, tvoří dílčí základ úhrady množství této užitkové složky v koncovém produktu těžby a úpravy vydobytého nerostu.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

10. § 33k včetně nadpisu zní:

„§ 33k

Sazba úhrady

(1) Sazba úhrady z vydobytých nerostů pro jednotlivé dílčí základy úhrady činí nejvýše částku odpovídající 10 % referenční ceny za jednotku množství pro jednotlivé druhy vydobytých nerostů nebo jednotlivé užitkové složky.

(2) Vláda nařízením stanoví sazby úhrad pro jednotlivé dílčí základy úhrady.

(3) V případě, že sazba úhrady z vydobytých nerostů pro jednotlivý dílčí základ úhrady uvedená v nařízení vlády přesáhne hranici uvedenou v odstavci 1, činí sazba pro tento dílčí základ úhrady 10 % referenční ceny za jednotku množství pro tento druh vydobytého nerostu nebo tuto užitkovou složku. V takovém případě zveřejní Ministerstvo průmyslu a obchodu tuto sazbu ve formě sdělení ve Sbírce zákonů, a to do 31. května úhradového období.

(4) Referenční cenu pro účely odstavců 1 a 3 určí Ministerstvo průmyslu a obchodu pro dané úhradové období do 31. května tohoto úhradového období; přitom vychází z tržních cen vypočtených váženým průměrem z cen za minulé úhradové období zjištěných na základě údajů z báňsko-technické evidence. V případě nerostu, který nebyl těžen v minulém úhradovém

období na území České republiky, určí Ministerstvo průmyslu a obchodu referenční cenu na základě cen daného nerostu na světových trzích.“.

11. V § 33s odst. 5 se text „odst. 2“ nahrazuje textem „odst. 3“.

12. § 37a včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 31 a 32 zní:

„§ 37a

Rezervy peněžních prostředků

(1) Organizace je povinna vytvářet rezervy peněžních prostředků, a to k zajištění

- a) sanací a rekultivací pozemků dotčených těžbou a
- b) vypořádání důlních škod.

(2) Výše rezerv musí odpovídat potřebám na vypořádání důlních škod a na sanaci a rekultivaci, a to i z hlediska předpokládané doby jejich použití. Tvorba, čerpání, výběr, převod a zrušení rezerv podléhá souhlasu obvodního báňského úřadu.

(3) Organizace doloží obvodnímu báňskému úřadu k žádosti o vydání souhlasu

- a) s tvorbou rezerv posouzení dostatečnosti jejich výše a časový průběh jejich vytváření,
- b) s čerpáním z rezervy na vypořádání důlních škod výčet důlních škod, vyčíslení předpokládaných nákladů na jejich odstranění a časový průběh vynakládání prostředků na odstranění důlních škod,
- c) s čerpáním z rezervy na sanace a rekultivace výčet plánovaných a provedených prací, přehled nákladů na jejich provedení a časový průběh vynakládání prostředků na sanace a rekultivace.

(4) Obvodní báňský úřad

- a) vydává souhlas s tvorbou, výběrem, převodem a zrušením rezerv,
- b) vydává souhlas s čerpáním z rezerv; při tom vychází z účelu, pro který jsou tyto rezervy vytvářeny,
- c) kontroluje tvorbu rezerv.

Před vydáním souhlasu podle písmene b) si obvodní báňský úřad vyžádá vyjádření dotčené obce, Ministerstva životního prostředí a v případě organizace s majetkovou účastí státu také Ministerstva průmyslu a obchodu.

(5) Peněžní prostředky rezerv se ukládají na zvláštní vázaný účet podle zákona upravujícího rezervy pro zjištění základu daně z příjmů vedený na území České republiky u banky nebo pobočky zahraniční banky se sídlem v jiném členském státě Evropské unie, a to do 30. června kalendářního roku následujícího po skončení příslušného účetního období. V případě, že tak organizace neučiní, obvodní báňský úřad stanoví přiměřenou náhradní lhůtu. Peněžní prostředky rezerv nesmějí být předmětem zajištění, nejsou součástí majetkové podstaty poplatníka v insolvenčním řízení³¹⁾ a nepodléhají výkonu rozhodnutí ani exekuci. Ze smlouvy o zvláštním vázaném účtu musí být jednoznačně patrné, že se jedná o zvláštní vázaný účet, který je veden pro účely tohoto zákona, a pro účely jaké rezervy je zřizován.

(6) Při převodu dobývacího prostoru organizace převede peněžní prostředky rezervy uložené na zvláštním vázaném účtu a státní dluhopisy pořízené z peněžních prostředků těchto rezerv na nového držitele dobývacího prostoru. Nový držitel dobývacího prostoru je povinen mít ke dni převodu dobývacího prostoru na zvláštním vázaném účtu rezervy vztahující se k převáděnému dobývacímu prostoru, a to ve výši, kterou byla povinna vytvořit převádějící organizace k datu převodu dobývacího prostoru; tím není dotčena možnost použít peněžní prostředky rezerv na pořízení státních dluhopisů³²⁾.

(7) Organizace je povinna mít na zvláštním vázaném účtu veškeré peněžní prostředky rezerv podle odstavce 1 do 30. června 2030, a to ve výši, která měla být vytvořena ke dni 31. prosince 2029. Pokud organizace trvale ukončí dobývání výhradního ložiska před tímto dnem, musí mít ke dni trvalého ukončení dobývání na zvláštním vázaném účtu veškeré peněžní prostředky rezerv podle odstavce 1, které měly být vytvořeny ke dni trvalého ukončení dobývání.

(8) Náklady na nezbytná posouzení a na znalecké posudky nese organizace.

(9) Nestanoví-li tento zákon jinak, použije se na rezervy peněžních prostředků zákon upravující rezervy pro zjištění základu daně z příjmů.

³¹⁾ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³²⁾ § 10a odst. 4 písm. a) zákona č. 593/1992 Sb.“.

Poznámky pod čarou č. 20a a 20b se zrušují.

13. V § 40a odstavce 2 a 3 znějí:

- „(2) Organizace se dopustí přestupku tím, že
- a) v rozporu s § 29a odst. 4 nebo 5 neposkytne údaje pro báňsko-technickou evidenci včas, správně, pravdivě nebo ve stanoveném rozsahu,
 - b) nesplní některou z povinností stanovených v § 31 odst. 5,
 - c) neuloží peněžní prostředky rezerv na zvláštní vázaný účet podle § 37a odst. 5 ani v přiměřené náhradní lhůtě stanovené obvodním báňským úřadem,
 - d) neuloží peněžní prostředky rezerv na zvláštní vázaný účet podle § 37a odst. 6 nebo 7.

(3) Za přestupek lze uložit

- a) pokutu do 15 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1,
- b) pokutu do 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a),
- c) pokutu do 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. b),
- d) zákaz činnosti až na 3 roky spočívající v zákazu dobývání, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. c) nebo d).“.

14. V § 40b odst. 1 se za slova „§ 40a odst. 1“ vkládají slova „a 2 písm. b), c) a d)“ a za slova „§ 40a odst. 2“ se vkládá text „písm. a)“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Organizace oznámí obvodnímu báňskému úřadu do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona výši peněžních prostředků rezerv evidovaných k datu nabytí účinnosti tohoto zákona, které nemá uloženy na zvláštním vázaném účtu.
2. Organizace předloží obvodnímu báňskému úřadu vyčíslení nákladů na technickou likvidaci dolu nebo lomu do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. Poplatník úhrady z vydobytých nerostů, který bude hradit úhradu za úhradová období do 31. prosince 2021, použije sazby úhrad z vydobytých nerostů stanovené nařízením vlády vydaným podle § 33k zákona č. 44/1988 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou-li pro něj sazby úhrad z vydobytých nerostů příznivější.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

Čl. III

V § 13 odst. 1 písm. a) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona č. 474/1992 Sb. a zákona č. 272/1996 Sb., se slovo „jednotné“ zrušuje a za slovo „politiky“ se vkládají slova „v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

Čl. IV

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 244/1994 Sb., zákona č. 132/1995 Sb., zákona č. 211/1997 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 126/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 176/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 278/2009 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 221/2015 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 304/2016 Sb., zákona č. 170/2017 Sb. a zákona č. 364/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 10 odst. 2 se slova „finančních prostředků na sanaci pozemků dotčených těžbou, rezerva na vypořádání důlních škod¹⁵⁾“ nahrazují slovy „na sanace a rekultivace pozemků dotčených těžbou nebo na vypořádání důlních škod tvořená podle zákona upravujícího ochranu a využití nerostného bohatství“.

Poznámka pod čarou č. 15 se zrušuje, a to včetně odkazů na poznámku pod čarou.

2. V § 10a odst. 4 písm. a) se slova „na sanaci pozemků dotčených těžbou a rezerv“ nahrazují slovy „tvořených podle zákona upravujícího ochranu a využití nerostného bohatství na sanace a rekultivace pozemků dotčených těžbou nebo“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o základních registrech

Čl. V

V § 31 odst. 2 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 192/2016 Sb., se slova „ , a pokud tyto účelové územní prvky jsou bezezbytku skladebné alespoň z některých základních prvků podle odstavce 1 nebo do některého z nich“ zrušují.

Čl. VI

Přechodná ustanovení

1. Ministerstvo životního prostředí zapíše údaje o chráněném ložiskovém území do informačního systému územní identifikace nejpozději do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Český úřad zeměměřický a katastrální ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí zajistí do 17 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona provedení kontrol a odstranění nesouladů mezi údaji o chráněných ložiskových územích zapsanými do informačního systému územní identifikace a údaji vedenými v katastru nemovitostí.
3. Český úřad zeměměřický a katastrální po provedení kontrol a odstranění nesouladů, nejpozději do 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, sdělením ve Sbírce zákonů vyhlásí den, kdy dojde k zápisu údajů o vymezení chráněných ložiskových území do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí. Ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 44/1988 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije ode dne, kdy dojde k zápisu údajů o vymezení chráněných ložiskových území do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí.
4. Český báňský úřad zapíše údaje o dobývacích prostorech do informačního systému územní identifikace nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
5. Český úřad zeměměřický a katastrální ve spolupráci s Českým báňským úřadem zajistí do 11 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona provedení kontrol a odstranění nesouladů mezi údaji o dobývacích prostorech zapsanými do informačního systému územní identifikace a údaji vedenými v katastru nemovitostí.

6. Český úřad zeměměřický a katastrální po provedení kontrol a odstranění nesouladů, nejpozději do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, sdělením ve Sbírce zákonů vyhlásí den, kdy dojde k zápisu údajů o vymezení dobývacích prostorů do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí. Ustanovení § 29 odst. 2 a 3 zákona č. 44/1988 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použijí ode dne, kdy dojde k zápisu údajů o vymezení dobývacích prostorů do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí.

ČÁST PÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. VII

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení, s výjimkou ustanovení čl. I bodů 2 a 3, která nabývají účinnosti dnem 1. července 2021.